

OBSAH

PŘEDMLUVA	5
I OBEČNÁ ČÁST	7
1 VEŘEJNÁ SPRÁVA A OBČANÉ SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM	9
2 CHARAKTERISTIKA ZDRAVOTNÍHO POSTIŽENÍ	17
2.1 Terminologie a klasifikace zdravotního postižení	17
2.2 Počty občanů se zdravotním postižením	19
2.3 Některé socio-psychologické charakteristiky osob se zdravotním postižením	22
3 SPOLEČENSKÉ ASPEKTY POSTAVENÍ OBČANŮ SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM	31
3.1 Historická východiska postavení zdravotně postižených ve společnosti .	31
3.2 Současné postavení zdravotně postižených ve společnosti	33
4 PRÁVNÍ ASPEKTY POSTAVENÍ OBČANŮ SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM	41
4.1 Občané se zdravotním postižením a Evropa	41
4.2 Občané se zdravotním postižením a český právní řád	45
5 VYBRANÉ OBLASTI, VE KTERÝCH JE POSTAVENÍ OBČANŮ SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM NEROVNÉ	53
5.1 Zaměstnanost	53
5.2 Vzdělávání	59
5.3 Přístupnost staveb a dopravy	66
5.4 Sociální zabezpečení	72
5.5 Zdravotní péče	78
5.6 Přístupnost informací	82
5.7 Média a zdravotní postižení	86
6 ETIKA VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ VE VZTAHU K OBČANŮM SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM	93
7 PARTICIPACE OBČANŮ SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM	103

II	SPECIÁLNÍ ČÁST	115
8	OBČANÉ SE SLUCHOVÝM POSTIŽENÍM	117
8.1	Osoby s vadami sluchu mezi námi	117
8.2	Osoby se sluchovými vadami v České republice	128
8.3	Odezírání mluvené řeči jako komunikační prostředek	134
8.4	Použití prstové abecedy	137
8.5	Specifické potřeby osob s vadami sluchu	141
8.6	Osoby se sluchovými vadami a tlumočnické služby	143
8.7	Technické kompenzační pomůcky	145
8.8	Praktické informace zaměřené na úpravu podmínek pro úspěšnou komunikaci	148
9	OBČANÉ SE ZRAKOVÝM POSTIŽENÍM	157
9.1	Zrakové postižení a mýty	157
9.2	Lidé se zrakovým postižením mezi námi	159
9.3	Sebeobsluha nevidomých a slabozrakých	166
9.4	Prostorová orientace a samostatný pohyb	168
9.5	Gramotnost a práce s informacemi	171
9.6	Dovednosti sociálního kontaktu	178
9.7	Lidé s hluchoslepotou	192
10	OBČANÉ S TĚLESNÝM POSTIŽENÍM	199
10.1	Specifika tělesného postižení, základy akceptovatelného přístupu a zacházení s lidmi s tělesným postižením	199
10.2	Psychosociální specifika osob s tělesným postižením	204
10.3	Jednání s klientelou s chronickým onemocněním, optimální způsoby podpory	212
10.4	Okolnosti a zásady jednání s klientelou s tělesným postižením, optimální způsoby podpory	214
10.5	Charakter a formy podpory osob s tělesným postižením a dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem	219
10.6	Společné předpoklady a východiska dobré praxe	223
10.7	Rozhovor a další kroky v práci s občanem s tělesným postižením	226
10.8	Závěrečné shrnutí k problematice vztahující se k tělesnému postižení	228
11	OBČANÉ S MENTÁLNÍ RETARDACÍ A JINOU DUŠEVNÍ PORUCHOU	237
11.1	Osoby s mentálním postižením	238
11.2	Zvláštnosti osob s mentálním postižením	243
11.3	Komunikace pracovníka veřejné správy s člověkem s mentálním postižením	249
11.4	Osoby s jinou duševní poruchou	253
	ZÁVĚR	267